

SXEDIO.FK2

12.12.1948: ΟΙ ΑΡΙΣΤΕΡΟΙ-ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΑΠΟΚΛΕΙΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΝΟΡΙΑΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΝΩ ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

Τον Οκτώβρη του **1948** πέρα από τον αποκλεισμό της Αριστερής Παράταξης από το Εθνικό Συμβούλιο και τη συγκρότηση του πιο μαζικού Παγκυπρίου Συλλαλητηρίου με ομιλητές καθαρά της Δεξιάς Παράταξης, η Ιερά Σύνοδος προχώρησε και σε άλλες αποφάσεις ακολουθώντας το δρόμο της και αποκλείοντας τους κομμουνιστές από άλλες εκδηλώσεις της δημόσιας ζωής του τόπου που σχετίζονταν με την Εκκλησία.

Αυτό θα είχε σαν συνέπεια σε ενδεχόμενες Αρχιεπισκοπικές ή Επισκοπικές εκλογές οι Αριστεροί και κομμουνιστές, θα αποκλείονταν από του να παίξουν οποιονδήποτε ρόλο και επομένως η εκλογή των αξιωματούχων της Εκκλησίας θα ήταν πλέον θέμα της Δεξιάς παράταξης.

Ως πρώτο βήμα οι Αριστεροί αποκλείστηκαν από τις εκλογές ενοριακών ή θρονικών επιτρόπων.

Ετσι με τροποποίηση που επέφερε η Εκκλησία στο Καταστατικό της Εκκλησίας του **1914** στα άρθρα **21,22,23,25,113,114,115,116** και **134** και την προσθήκη ενός νέου (**139**) απέκλειε την εκλογή αριστερών για τις επισκοπικές εκλογές ως και την εκλογή τους ως ενοριακών και θρονικών Επιτρόπων.

Οι τροποποιήσεις ήσαν οι εξής:

ΠΡΩΤΟΝ: Δεν δύνανται να εγγραφώσιν εις τον εκλογικόν κατάλογον οι τελούντες υπό εκκλησιαστικόν επιτίμιον οι οπωσδήποτε εκδηλώσαντες απόψεις αντικειμένως προς την Ορθόδοξον χριστιανικήν διδασκαλίαν, οι εκφρασθέντες κατά τρόπον ασεβή διά ταύτην ή την Εκκλησίαν ή τους λειτουργούς αυτής και οι ενεργούντες ή συνεργαζόμενοι κατά τρόπον προάγοντα

ή υποβοηθούντα τοιαύτας εκδηλώσεις, εκτός εάν πείσωσι τον Επίσκοπον περί της ειλικρινούς μετανοίας των.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Οι ενιστάμενοι κατά τους κύρους της εκλογής Ειδικού ή Γενικού Αντιπροσώπου καταθέτουσιν εις το γρφείον της Ιεράς Συνόδου χρηματικό ποσόν υπ' αυτής οριζόμενον προς κάλυψιν των εξόδων των καθ' ων η ένστασις εν η περιπτώσει απορριφθή αύτη.

ΤΡΙΤΟΝ: Μετά την εκδίκασιν των ενστάσεων επί του καταρτισμού των εκλογικών καταλόγων "η κρίσις του Επισκόπου εις ουδέν ένδικον μέσον υπόκειται, ούσα οριστική και αμετάκλητος".

ΤΑΤΑΡΤΟΝ: Οι ενοριακοί επίτροποι, άμα τη αναλήψει των επιτροπικών των καθηκόντων δίδουσιν προς τον Επίσκοπον έγγραφον υπόσχεσιν περί πιστής τηρήσεως των περί ενοριακής διαχειρίσεως διατάξεων του παρόντος νόμου και συναφών κανονισμών και πλήρους συμμορφώσεως αυτών προς πάσας τας εκάστοτε συμπληρωματικές οδηγίας του Επισκόπου".

Για τους εκλογικούς καταλόγους η τροποποίηση πρόβλεπε τα ακόλουθα:

" Ο μεν εκλογικός κατάλογος εκάστης ενορίας διά την εκλογήν γενικών και ειδικών αντιπροσώπων θα συντάσσεται κατ' έτος υπό του ιερέως αυτής καθ' ον τρόπον θα ορίζη εγκύκλιος του Επισκόπου απολυομένη προ της 20ης Φεβρουαρίου, ο δε κατάλογος διά την εκλογή εκκλησιαστικών επιτροπειών, θα συντάσσεται επίσης υπό του ιερέως καθ' ον τρόπον θα ορίζη εγκύκλιος του Επισκόπου απολυομένη προ της 20ης Οκτωβρίου, ανά τριετίαν".

Το δεύτερο μέρος που αποκλείετο " Τροποποιήσις ειδικού Κανονισμού ενοριακών διαχειρίσεων" περιλάμβανε αλλαγές στα άρθρα 2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,38,39 και 40 του ειδικού Κανονισμού των ενοριακών διαχειρίσεων του Μαρτίου του 1917 και προσθήκην ενός ακόμα άρθρου, του 69.

Η εκλογή των ενοριακών επιτροπών, που ενδιέφερε περισσότερο την περίοδο αυτή μια και

είχαν ήδη γίνει εκλογές Επισκόπων, προβλεπόταν σύμφωνα με τις τροποποιήσεις τη δεύτερη Κυριακή του Δεκέμβρη με μυστική ψηφοφορία. Εκλογές θα γίνονταν κάθε τρία χρόνια.

Την εκλογή θα προκήρυσσε με εγκύκλιο του ο Επίσκοπος μέχρι τις **25** Νοεμβρίου.

Με την εγκύκλιο θα όριζε τον τόπο και τον χρόνο διεξαγωγής τους όπως επίσης και τον Πρόεδρο της εκλογής και τα άλλα σχετικά.

Η Ενοριακή Επιτροπή θα αποτελείτο από τον Επίσκοπο που θα ήταν Πρόεδρος αυτής και δυο ή τεσσάρων αιρετών μελών. Οι ενοριακοί επίτροποι πρέπει να είχαν συμπληρωμένο το **25ο** έτος της ηλικίας τους η δε υπηρεσία τους θα ήταν αμισθί.

Σημαντικό ήταν το άρθρο σύμφωνα με το οποίο "εάν κατά την κρίσιν του Επισκόπου, μέλος της ενοριακής Επιτροπείας ή ως σώμα αυτή, αντιστρατεύεται οπωσδήποτε τας επιδιώξεις, τους σκοπούς και το καθόλου έργο της Εκκλησίας ή οιανδήποτε έκφασιν της, ο Επίσκοπος δύναται να παύση το μέλος ή την Ενοριακήν ταύτην Επιτροπείαν".

Με τον αποκλεισμό των Αριστερών-κομμουνιστών οι εκλογές ενοριακών επιτροπειών έγιναν με τάξη και ηρεμία στις **12** Δεκεμβρίου **1948** και όπως ήταν φυσικό εκλέγηκαν μόνο δεξιοί Επίτροποι.

Η τακτική της Εθναρχίας να ακολουθεί το δρόμο της και να αποκλείει από αυτόν τους κομμουνιστές συνεχίστηκε για μεγάλο ακόμα χρονικό διάστημα και μέσα στο **1949**.

Ενας από τους λόγους που συνέβαινε αυτό ήταν γιατί ενώ το ΑΚΕΛ είχε εν τω μεταξύ αλλάξει γραμμή υπέρ της ένωσης συνέχιζε να μη αναγνωρίζει τον ηγετικό ρόλο της Εθναρχίας.

Ενας άλλος λόγος ήταν η τακτική του έναντι των κομμουνιστών ανταρτών στον εμφύλιο πόλεμο στην Ελλάδα, όπως επίσης και το γεγονός ότι οι δυο παρατάξεις πρέσβευαν δυο διαφορετικές κοσμοθεωρίες.

Ετσι οι δυο παρατάξεις, ενώ ακολουθούσαν την πορεία προς την Ένωση με την Αριστερά να αγωνίζεται

σκληρά να πείσει πλέον ότι αυτή τη γραμμή θα ακολουθούσε πια, οι δυο παρατάξεις έκαμναν τον αγώνα τους μόνες, χωρίς να λαμβάνει η μια υπόψη την άλλη, όσο και αν κινητοποιούσε το λαό και όσο και αν υπερέβαινε την άλλη σε ενωτικές εκδηλώσεις.

Στις **16** του Γεννάρη του **1949** έφθασε στην Κύπρο μαζί με τον Κυβερνήτη Λόρδο Ουίνστερ, που επέστρεφε στην έδρα του, ο βοηθός υφυπουργός Αποικιών Τζ. Μάρτιν τον οποίο ο κυπριακός λαός υποδέχθηκε με σωρεία ενωτικών τηλεγραφημάτων και άλλων εκδηλώσεων.

Σε όποια γωνιά της Κύπρου και αν πήγαινε ο Μάρτιν συναντούσε πάντα ελληνικές σημαίες και υπομνήματα για την ένωση τόσο από τους Αριστερούς όσο και ους Δεξιούς.

Όμως οι εκδηλώσεις γίνονταν χωριστά από τις δυο παρατάξεις που δεν είχαν καμιά συνεργασία μεταξύ τους.

Στα μέσα Φεβρουαρίου **1949** όμως το ΑΚΕΛ, ενώ επανεξέταζε τη γραμμή της αυτοκυβέρνησης- ένωσης σε επανειλημμένες συσκέψεις που οδήγησαν στην παραίτηση της ηγεσίας του το Μάρτη του **1949** σε μια ανακοίνωση του κάλεσε τον Εθναρχία σε συμφιλίωση και αδιάλλακτο αγώνα υπέρ της ένωσης και για αντιμετώπιση της πολιτικής του "διαίρει και βασίλευε" των Αγγλων:

"Καλούμε τους οπαδούς και την ηγεσία της αντίπαλης παράταξης σε συμφιλίωση έναντι στο ιμπεριαλιστικό δόγμα του "διαίρει και βασίλευε" και σε αγώνα ενιαιομετωπικό, συστηματικό και αδιάκοπο για την εθνική μας αποκατάσταση. Το Π. Γ. του ΑΚΕΛ καλεί τα μέλη του Κόμματος, τα μέλη της λαϊκής παράταξης και κάθε τίμιο πατριώτη στις επάλξεις για λαϊκή συμφιλίωση, λαϊκή επιβίωση και αδιάλλακτον αγώνα για Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα".

Ταυτόχρονα το ΑΚΕΛ αποφάσισε να γιορτάσει πανηγυρικά την **25**ην Μαρτίου και κάλεσε το λαό να παραστεί. Όμως η Εθναρχία δεν ήθελε να ακούσει τίποτε για τους κομμουνιστές και για συνεργασία με

αυτούς.

Η απάντηση της Εθναρχίας ήλθε λίγες μέρες πριν από τον γιορτασμό της 25ης Μαρτίου και καλούσε το λαό στις δικές της εκδηλώσεις και επαναλάμβανε τις κατηγορίες της εναντίον των κομμουνιστών.

Ανέφερε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Β σε εγκύκλιο του για τους γιορτασμούς:

"Αλλά αναλογιζόμενοι τέκνα εν κυρίω αγαπητά όσα οι πατέρες ημών υπέρ της ελευθερίας και του μεγαλείου της Ελλάδας έπραξαν και βλέποντες πόσα δεινά κακοί Έλληνες γενόμενοι όργανα προαιωνίων εχθρών επισωρεύσασιν εν τω παρόντι κατά της πατρίδος, έχομεν καθήκον απαραίτητον να καταδικάσωμεν κατά τον εντιονώτερον τρόπον, την εθνοκτόνον ανταρσίαν και να εκδηλώσωμεν τον απατροπιασμόν ημών διά τα προσφάτως, κατά τρόπον αδιάψευστον αποκαλυφθέντα προδοτικά αυτής σχέδια περί αποσπάσεως της Ελληνικής Μακεδονίας και παραδόσεως αυτής εις τους ασπόνδους εχθρούς του Έθνους".

Οι γιορτασμοί έγιναν με κάθε μεγαλοπρέπεια αλλά με ξεχωριστές εκδηλώσεις.

Στους γιορτασμούς που οργάνωσε η Εθναρχία έγινε δοξολογία στον ιερό ναό Φανερωμένης στην παρουσία όλων των επισήμων και του νέου Προξένου της Ελλάδας Αλέξη Λιάτη.

Απόντες από την επίσημη Δοξολογία εκτός από την αριστερή παράταξη και ο Δήμαρχος Ιωάννης Κληρίδης και τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου.

Η απουσία τους δεν ήταν άσχετη με τις διαφορές των δυο παρατάξεων. Ο Κληρίδης που είχε ακολουθήσει τη γραμμή του ΑΚΕΛ με τον ΕΑΣ (Εθνικο-απελευθερωτικό Συνασπισμό) όπου είχε εκλεγεί νωρίτερα και Πρόεδρος του, τις τελευταίες μέρες, με την άφιξη του Λιάτη στην Κύπρο μετέβη στην ελληνική πρεσβεία μαζί με άλλα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, εκτός από τους Μ. Παπαπέτρου και Π. Ιωαννίδη, για να εγγραφούν στο βιβλίο των επισκεπτών για να υποβάλουν τα σέβη τους στον Έλληνα πρόξενο.

Όμως ο Λιάτης άφησε κατά μέρος τις

διπλωματικότητες και έκλεισε κατάμουτρα την πόρτα στο Δημοτικό Συμβούλιο και τους πληροφόρησε ότι δεν ήθελε να τους δεχθεί, λόγω της στάσης της Αριστεράς έναντι της ελληνικής κυβέρνησης και των κομμουνιστών ανταρτών στον εμφύλιο στην Ελλάδα.

Στη Δοξολογία που έγινε στην Εκκλησία Φανερωμένης ακούονταν τα συνθήματα "Ζήτω η Ενωσις", "Ζήτω ο Εθνικός Στρατός", "Ζήτω ο πρόξενος μας".

Στη εκδήλωση που οργάνωσε το ΑΚΕΛ και που κατέληξε στο οίκημα των Συντεχνιών ακούονταν τα συνθήματα "Ζήτω το 21", "Ζήτω ο Δημοκρατικός Στρατός, συνεχιστής του 21" ενώ ομάδα της νεολαίας τραγουδούσε το "Εμπρός ΕΛΑΣ για την Ελλάδα".

Η διάσπαση των δυο παρατάξεων κατά την προεκλογική περίοδο συνχίστηκε και τις 7 Απριλίου, το Γραφείο Εθναρχίας για να είναι σίγουρο ότι κανένας της Δεξιάς δεν θα συνεργαζόταν με το ΑΚΕΛ εξέδωσε νέα ανακοίνωση στην οποία υπενθύμιζε ότι η συνεργασία με τους κομμουνιστές αποτελούσε σοβαρότατο παράπτωμα που ισοδυναμούσε με εθνική προδοσία:

Επειδή παρά τισι των Ελλήνων Κυπρίων δεν εγένετο εισέτι σαφώς αντιληπτή η κατευθυντήριος γραμμή, την οποίαν οφείλει απερεκκλίτως να ακολουθή ο Εθνικός Αγών της αλυτρώτου Κύπρου, δεν κατενοήθη δε επαρκώς υπό πάντων και η κρίσιμος καμπή, την οποίαν διέρχεται το ελληνικόν ημών Εθνος σθεναρώς και αδιαλλάκτως αγωνιζόμενον κατά της υπουλότητος και αντεθνικής δράσεως των κομμουνιστών, το Γραφείον Εθναρχίας Κύπρου κρίνει επιβεβλημένον καθήκον να επιστήση σύντονον την προσοχήν επί του εκ της τοιαύτης ελλιπούς κατανοήσεως δυναμένου να προκύψη κινδύνου εις βάρος και του Κυπριακού ενωτικού αγώνος και του κατά των εθνικών αποστατών σκληροτάτου σημερινού αγώνος της μητρός Πατρίδος.

Ο Κομμουνισμός τάξας εαυτόν υπηρέτην ξένων συμφερόντων και καταχθονίων σχεδίων αντιστρατευομένων την ειρήνην, την ελευθερίαν, την κοινωνικήν δικαιοσύνην και την ευημερίαν των λαών, αρνητής δε των του Θείου Ευαγγελίου και της δι' αυτού

σωτηρίας των ανθρώπων και των εθνών και υπονομευτής όλων των υγιών αρχών, αίτινες οφείλουν να διέπουν τα άτομα και τας κοινωνίας εις μιν την Ελλάδα καταφωράται κακουργών εις βάρος της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητος αυτής, εις δε την Κύπρον απεργαζόμενος την διάσπασιν των ψυχικών δυνάμεων του λαού, την νόθευσιν του εθνικού φρονήματος και την υπονόμεισιν του ενωτικού αγώνος.

Διά ταύτα το Γραφείον Εθναρχίας συναισθανόμενον το απαράβατον ιερόν αυτού καθήκον προς τε το παρόν και το μέλλον της ενθόξου και αθανάτου φυλής ημών και μη θέλον να ίδη έστω και ένα Ελληνα Κύπριον παραμένοντα εν τη πλάνη ελλείψει διαφωτίσεως, προάγεται εις το να τονίση και δη κατά τον επισημότερον τρόπον διά του παρόντος τονίζει, ότι τοιούτου όντος του Κομμουνισμού και τοιαύτα απεργαζομένου, πάσα μετ' αυτού συνεργασία εν Κύπρω υπό οιανδήποτε μορφήν και εις οιανδήποτε περίπτωσιν αποτελεί σοβαρώτατον περάπτωμα, ισοδυναμούν προς εθνικήν προδοσίαν και ως τοιούτον θα τυγχάνη της ανεπιφυλάκτου αποδοκιμασίας της Εθναρχίας Κύπρου και θα στιγματίζεται υπ' αυτής ως εστιγματίσθη και εν Ελλάδι υπό της Εκκλησίας και των επισήμων εκπροσώπων του Έθνους."